

Siva követése és követői

Tizenkilenc előadás, 2023–2025

Irányzat megjelölése	Definitív megjegyzés	Hozzávetőleges időrend	Szentiratok	Hagyományos szerzők, kommentárok, leírások	Egyéb megjegyzés
<i>vrātya</i>	pre-śaiva	Kr. e. 1500–Kr. e. 500	–	<i>Rgveda</i> , <i>Atharvaveda</i> (<i>Śaunaka</i>) stb.	rudrák; <i>keśin</i>
védikus śaiva	„ős-śaiva”	Kr. e. 500–Kr. u. 1. század	<i>Śvetaśvātara</i> -, <i>Atharvaśiras-upaṇiṣad</i> stb.	(<i>Kṛṣṇa</i>) <i>Yajur</i> - és <i>Atharvaveda</i> , <i>Śatapathabrāhmaṇa</i> stb.	Rudra; śiva mint jelző
<i>pāśupata</i>	atimārga	Kr. u. 1–14. század	<i>Pāśupatasūtra</i> , <i>Gaṇakārikā</i> stb.	Kauṇḍinya (<i>Pañcārthabhāṣya</i>), Bhāsarvajña (<i>Ratnaṭīkā</i>) stb.	összefügg a három következő irányzattal, gyakran azonos jelzőkkel és leírásokkal illetik őket
<i>lākula</i>	atimārga	Kr. u. 2–14. század	<i>Pāśupatasūtra</i> , <i>Gaṇakārikā</i> stb.	Lakulīśa/Nakulīśa	külön kezelhető a <i>pāśupatáktól</i> , mert kissé kevésbé védikus, és átmenetet képez a <i>kāpālikák</i> felé
<i>kāpālika</i> (<i>somasiddhāntin/mahāvratin</i>)	atimārga	Kr. u. 3–14. század	nincs, vagy nem jellemző	<i>Yājñavalkyaśmṛti</i> , <i>Vāmanapurāṇa</i> , Bāṇabhaṭṭa (<i>Kādambarī</i>), Bhavabhūti (<i>Mālatīmādhava</i>), Kṛṣṇamiśra <i>Prabodhacandrodaya</i>) stb.	később: <i>aghorik</i> , és gnósztikus módon a <i>trika</i> śaivismusban

<i>kālāmukha</i>	atimārga	Kr. u. 4–14. század	nem jellemző	<i>Tirumantiram</i>	kolostorok, templomok (Karnataka)
<i>paurāṇika</i> śaiva	mantramārga	Kr. u. 4–16. század	<i>Kūrma-</i> , <i>Śiva-</i> , <i>Linga-</i> stb. <i>purāṇāk</i>	számos szerző több indiai hagyományban	<i>smārta</i> śaivizmus; később: népszerű śaivizmus
<i>śaiva siddhānta</i>	mantramārga	Kr. u. 5. századtól máig	28 <i>śiva-</i> ill. <i>rudratantra</i> (<i>Niśvāsātattvasaṃhitā</i> , <i>Kālottara-</i> , <i>Kiraṇa-</i> , <i>Mṛgendratantra</i>) stb.	<i>paddhatik</i>	gyakran -bhaṭṭa névvégződésű tanítók
tamil <i>śaiva siddhānta</i>	mantramārga	Kr. u. 6. századtól máig	12 <i>Tirumurai</i>	63 <i>nāyaṇmār</i>	Dél-India legmeghatározóbb śaiva irányzata
<i>krama</i> (<i>kālīkula/mahāṇaya/mahārtha</i>)	mantramārga, śākta	legkésőbb Kr. u. 7. századtól a 18. századig	<i>chummāḥ</i> (<i>Chummāsaṅketaparakāśa</i> stb.), <i>Kramastotra</i> stb.	Vātulanātha, Śivānanda, Jñānanetra, Abhinavagupta, Kṣemarāja stb.	később: népszerű śaktizmus
<i>kaula</i>	mantramārga, śākta	legkésőbb Kr. u. 8. századtól máig	<i>Kubjikāmata-</i> , <i>Manthānabhairava-</i> , <i>Kulārṇavatantra</i> stb.	lásd a <i>trika</i> irányzatnál	három ősi és egy jelenkori <i>āmnāya</i> (tradíció), amely utóbbi részint ma is él; olykor azonosítják a <i>trikával</i> , máskor nem

<i>spanda</i>	mantramārga	Kr. u. 9. századtól máig	<i>Śivasūtra, Spandakārikā</i>	Vasugupta, Kallāṭa (<i>Spandakārikāvṛtti</i>), Kṣemarāja (<i>Spandanirṇaya</i>) stb.	mivel alapvetően ismeretelméleti tradíció, részint ma is él
<i>pratyabhijñā</i>	mantramārga	Kr. u. 9. századtól máig	<i>Śivadṛṣṭi</i>	Somadeva, Utpaladeva (<i>Īśvarapratyabhijñākārikā</i> és <i>Īśvarapratyabhijñākārikāvṛtti</i>), Abhinavagupta (<i>Īśvarapratyabhijñāvimarśinī</i> és <i>Īśvarapratyabhijñāvivṛtivismarśinī</i>), Kṣemarāja (<i>Pratyabhijñāhṛdaya</i>) stb.	mivel tisztán ismeretelméleti tradíció, részint ma is él; a megelőző irányzattal együtt kevésbé létezett önmagában, mindig más śaiva hagyományokkal járt együtt a trika 3. korszakában
<i>trika (kulācāra)</i>	mantramārga, śākta	legkésőbb a Kr. u. 9. századtól máig	64 <i>bhairava-tantra</i> és a <i>śakti-tantrák</i> (<i>Svacchanda-</i> , <i>Netra-</i> , <i>Vijñānabhairava-</i> ill. <i>Brahmayāmala-</i> , <i>Siddhayogeśvarīmata</i> , <i>Mālinivijayottara-</i> , <i>Tantrasadbhāva</i> stb. <i>tantrák</i>)	Abhinavagupta (<i>Tantrāloka</i> , <i>Tantrasāra</i>), Kṣemarāja, Jayaratha stb.	<i>mantrapīṭha</i> és <i>vidyāpīṭha</i> szövegek; a 19., de inkább a 14. századtól ismeretelméletileg él csak tovább, rituálisan nem igazán; egyesíti magában az előző négy irányzatot

<i>nātha</i>	jógikus	legkésőbb a Kr. u. 11. századtól máig	<i>Kaulajñānanirṇaya</i> -, <i>Akulavīra</i> -, <i>Kulānanda</i> -stb. <i>tantrák</i> és <i>haṭhayoga</i> -szövegek	9 <i>nātha</i> (Matsyendra, Gorakṣanātha stb.) és más, későbbi <i>náthok</i>	kapcsolat a <i>kaula</i> irányzattal
<i>vīraśaiva (līṅgayat)</i>	bhakti	Kr. u. 12. századtól máig	<i>vacanák</i>	Bāsava	reformer
<i>aghoṛi</i>	poszt-atimārga	Kr. u. 17. századtól máig	nincs, vagy nem jellemző	Baba Keenaram	reformer
népszerű śaivismus	nem beavatási	legkésőbb a purāṇikus śaivismustól máig	bármely śaiva szentirat, általában az ismertebbek	számos szerző több indiai hagyományból	nincs śaiva iniciáció, legfeljebb kasztbeavatás
népszerű śaktizmus	nem beavatási	legkésőbb a <i>kramától</i> máig*	bármely śākta szentirat, általában az ismertebbek	számos szerző több indiai hagyományból	nincs śākta iniciáció, legfeljebb kasztbeavatás és alkalmi <i>śaktipāta</i>

* Az időrendi meghatározások hozzávetőlegesek